

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ МУЗИКИ

*Халеева О.В. Костіна Л.М.
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Мистецтво, будучи найстарішою формою соціалізації, найпершим інструментом переведення підсвідомих образів у форми, зрозумілі іншим людям, є джерелом духовної культури особистості, її творчих здібностей перетворювального відношення до себе, оскільки зміст мистецтва є проявом внутрішнього світу людини.

Соціально-культурний досвід у застосуванні до музично-педагогічної освіти означає професійну компетентність і методичну оснащеність. Вчитель музики повинен не тільки добре знати свій предмет, йому необхідно засвоїти певну суму філософських, естетичних, соціальних, психолого-педагогічних знань і вміти їх застосовувати в своїй роботі.

На жаль, в підготовці вчителя музики не завжди повністю здійснюється системний підхід, і це позначається на цілісності і послідовності його знань, потрібних для практичної діяльності. Вся система знань, що одержуються викладачем, має спиратися на принципи предметних зв'язків, без цього вони не можуть повноцінно засвоюватися і плідно використовуватися.

Методика. комплекс методичних матеріалів диригентсько-хорового мистецтва висвітлені багатьма авторами, у першу чергу Локаревою Ю.В., Сухомлинським В.А., Мойсеєнко Р.Н. та ін. Однак шкільні програми не в повній мірі забезпечені доступними методичними матеріалами та прийомами.

Обумовлено це тим, що зміст музичного навчання в школі будується на основі обліку предметних зв'язків, а це, в свою чергу, є однією з умов рішення проблеми встановлення зв'язку музики з життям. Міжпредметні зв'язки використовуються вчителем для формування у учнів активного сприйняття і естетичних переживань при усвідомленні явищ мистецтва. Крім того, при організації музичної діяльності школярів застосовуються загальні пізнавальні прийоми: порівняння і зіставлення, аналіз і узагальнення.

Для того, щоб вирішувати ці задачі, вчитель сам повинен володіти узагальненими прийомами та способами пізнання. Оволодіння такими видами пізнавальної діяльності виховує потребу і готовність до постійного поповнення і вдосконалення своїх знань. Однак ще не вирішена друга частина методичних прийомів і, зокрема, вчитель музики потребує повної циклової аргументації поведінки з учнями.

Метою тез є аналіз методичних підходів і прийомів, які використовуються в роботі учителів музики.

Спеціальна підготовка вчителя музики, що закінчив музично-педагогічний факультет, тобто кваліфікованого професіонала, припускає оволодіння ним комплексом спеціальних знань з предметів історико-теоретичного, інструментального, диригентно-хорового циклів. Крім того; підготовка передбачає знання спеціальних методик, музикальної педагогіки і психології, а також естетики. Особливо треба виділити володіння вчителем методикою музикального виховання, бо сюди включаються як суцільно спеціальні, так і психолого-педагогічні знання й вміння.

На думку автора, музична потреба людини - це суб'єктивно необхідна, стійка і періодично діюча протягом онтогенетичного розвитку людини форма детермінації її музичної діяльності. Необхідність цієї особистісної форми активності обумовлена спектром тих емоційно-ціннісних реакцій людини, що неминуче виникають у неї, коли вона зустрічається зі звуковою, інтонаційною формою музики як носієм суспільного змісту. Стійкість її як потреби детермінована узагальненістю музичних спонукань, що складаються у індивіда під час його музичного розвитку і реалізуються в різноманітних ситуаціях сприйняття музики.

Сухомлинський В.О відмічав, що «...в юнацькі роки розвиваються всі сторони духовного обличчя особистості - почуття, активна діяльність, пізнавальні сили та здібності, елементи творчої праці, волява наполегливість».

Проблема професійного становлення особистості фахівця, саморозвитку її художньо-педагогічної культури поєднує у собі формування світоглядних позицій засобами мистецтва і визначення та усвідомлення його ролі у розвитку художньо-естетичної культури особистості, інтеграції фахової мистецької та психолого-педагогічної професійної підготовки, організації неперервної освіти та самовдосконалення, праксеологічну, рефлексивну та інформаційну озброєність майбутнього фахівця. Названі складові детермінують розвиток професійної культури і забезпечують професійне становлення, яке інтегрує в собі мистецьку та педагогічну освіту.

Важливою умовою професійного становлення є оптимальне поєднання впливу зовнішніх факторів і системи внутрішніх особистісних перетворень, що дозволяє людині стати суб'єктом саморозвитку, досягти певного рівня особистісної і професійної спрямованості з моменту усвідомлення себе, своїх здібностей, можливостей в тій чи іншій галузі людської діяльності. Саме особистісна спрямованість на пізнання художньо-естетичних явищ, поведінкова гнучкість, професійна компетентність як базові характеристики вчителів мистецьких дисциплін дозволяють реалізувати ціннісні еталони їхньої професійної діяльності людини.

Висновки. Як показали результати мастер-класу, підготовлені автором, в них методичні заходи формування педагогічних переконань можуть ефективно застосовуватися у процесі професійної підготовки майбутніх учителів музики.